

Številka: 00104-240/2019/7

Datum: 19. 9. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Žana Mahniča glede stanja populacije volkov

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije gospod Žan Mahnič je dne 12. 8. 2019 (št. dopisa 020-07/19-1210/1) na Vlado Republike Slovenije naslovil pisni vprašanji glede stanja populacije volkov. Vprašanji se glasita:

»1. Katere fizično opravljene aktivnosti na terenu, v zvezi z raziskovanjem populacije volkov v Sloveniji, so bile opravljene v okviru projekta SloWolf? Koliko volkov in v katerem časovnem obdobju je bilo odlovljenih in kjer natančno so bili ponovno izpuščeni?

2. Zakaj se ni realiziralo ukrepov iz akcijskega načrta za upravljanje populacije volka (*Canis lupus*) v Republiki Sloveniji za obdobje 2013-2017 iz navedene preglednice?

Preglednica 5: Ukrepi z navedenimi izvajalci, finančnimi viri in izvedbenimi roki za dejavnost Poseganje v volčjo populacijo

4 Poseganje v volčjo populacijo					
Ukrepi		Prispeva k doseganju ciljev	Izvajalec	Financiranje	Rok za izvedbo (četrtoletje)
NUJNI UKREPI	višina in razporeditev kvote, ki v največji možni meri ohranja strukturo tropov in prostorsko razporeditev volka	4.1.1, 4.2.1., 4.3.1, 4.3.2., 4.3.3	MKO v sodelovanju s strokovno komisijo in delovno skupino, po potrebi z drugimi strokovnjaki oz. predstavniki interesnih skupin	del rednih dejavnosti	redno
	trajanje lovne dobe od vključno septembra do konca januarja	4.1.1, 4.2.1, 4.4.1	MKO	del rednih dejavnosti	redno
	spodbujati odstrel na pašnikih in s tem z lovom poskušati vsaj delno vplivati na preprečevanje nastajanje škode na teh pašnikih	4.4.1	MKO	del rednih dejavnosti	redno

V nadaljevanju Vlada Republike Slovenije podaja odgovora na vprašanja.

Odgovor na prvo vprašanje:

V zvezi z raziskovanjem populacije volkov so bile v okviru projekta LIFE SloWolf opravljene na terenu naslednje fizične aktivnosti:

- spremljanje volkov z GPS telemetrijo (odlov, meritve, namestitve ovratnice, spremljanje gibanja);
- iskanje in analiza najdenih ostankov plena (83 ostankov);
- spremljanje volkov z izzivanjem tuljenja (v treh sezonah od 2010 do 2012 so med tri do šestdnevnimi sistematičnimi popisi na projektnem območju izvedli v vsaki od sezon 1944 do 3297 serij izzivanj tuljenj; na podlagi odzivov teritorialnih volkov so zaznavali prisotnost mladičev);
- genetsko spremljanje populacije volkov (zbiranje neinvazivnih vzorcev za analizo DNA: iztrebki, urin v snegu, slina z okolice ugriznih ran na plenu; sodelovalo je več sto ljudi: raziskovalcev, lovcev, prostovoljcev);
- spremljanje populacije volka s pomočjo sledenja v snegu (organizacija skupinskih sledenj v vsaki zimski sezoni; sodelovalo je več kot 800 prostovoljcev).

Med rezultati projekta, ki so imeli neposreden učinek na terenu, se izpostavlja demonstracijske primere dobrih praks. Osmim rejcem drobnice, ki imajo od 30 do 800 ovac, v preteklosti pa so imeli dokumentirane škode zaradi volkov, so v sklopu projekta donirali visoke električne mreže/ograje in pastirske pse. Že po prvih dveh letih uporabe podarjenih zaščitnih sredstev se je izplačilo odškodnin tem rejcem zmanjšalo za skoraj 200.000 evrov.

Povzetek pregleda vseh rezultatov je predstavljen v publikaciji:

http://www.volkovi.si/wp-content/uploads/2014/10/slowolf_layman-report_slo_04.pdf

V okviru projekta so za telemetrično spremljanje stanja odlovili 12 volkov. Vsi volkovi so bili odlovljeni izključno za preučevanje njihove biologije in ekologije ter izboljšanja njihovega upravljanja. Vsi volkovi so bili izpuščeni na lokacijah, kjer so bili odlovljeni. Pet so jih le izmerili, jim odvzeli vzorce in jih izpustili, saj so bili še v fazi hitre rasti in premladi, da bi jih opremili s telemetrično ovratnico. Sedem volkov, štiri samce in tri samice, pa so opremili z GPS-GSM ovratnicami in jih spremljali s telemetrijo. Tudi ti volkovi so bili izpuščeni na lokacijah, kjer so bili ujeti. Podrobnosti so v preglednici.

VOLK	SPOL	STROST	TEŽA	TROP	POLOŽAJ V TROPU
BRIN	samec	3 leta	38 kg	Slavnik	nedominanten samec
VOJKO	samec	5 let	40 kg	Vremščica-Nanos	nedominanten samec
SLAVC	samec	2 leti	40 kg	Slavnik	nedominanten samec, ki je kasneje dispergiral in postal dominanten samec v novem tropu
LUKA	samec	1 leto	26 kg	Gotenica	nedominanten samec
TONKA	samica	6 let	33 kg	Vremščica-Nanos	dominantna samica z mladiči
TIA	samica	2 leti	30 kg	Rog	nedominantna samica
JASNA	samica	4 leta	35 kg	Gotenica	dominantna samica z mladiči

Podatki o datumih odlova:

VOLK	DATUM ODLOVA
BRIN	13.4.2010
VOJKO	6.5.2011
SLAVC	17.7.2011
LUKA	27.8.2011
TONKA	18.5.2012
TIA	5.7.2012
JASNA	15.8.2013

http://www.volkovi.si/wp-content/uploads/2014/10/porocilo_c1_koncno.pdf

Odgovor na drugo vprašanje:

Ukrepi, predvideni v Akcijskem načrtu za upravljanje populacije volka (*Canis lupus*) v Republiki Sloveniji za obdobje 2013-2017 (v nadaljnjem besedilu: Akcijski načrt) glede poseganja v populacijo volka, so se redno izvajali, in sicer:

Ukrep: Višina in razporeditev kvote, ki v največji možni meri ohranja strukturo tropov in prostorsko razporeditev volka

Za vsako načrtovalsko obdobje (od 1. 10. tekočega leta do 30. 9. prihodnjega leta) na osnovi podatkov spremljanja stanja Zavod za gozdove Slovenije pripravi predlog za poseganje v populacijo volka. Po predpisanem postopku na ta strokovni predlog da pisno mnenje Zavod RS za varstvo narave, nato pa Ministrstvo za okolje in prostor nadaljuje s pripravo predpisa. V tem postopku sodelujeta dve svetovalni skupini, v prvi so strokovnjaki s področja velikih zveri, v drugo pa so vključeni tudi ključni deležniki (npr. rejci, predstavniki skupnosti občin, nevladne organizacije). Sledi objava predloga predpisa na spletnih straneh. Ministrstvo za okolje in prostor na podlagi prispelih pripomb pripravi predlog predpisa (če je potrebno, še enkrat obravnava zadevo svetovalna skupina s strokovnjaki in deležniki), ga medresorsko uskladi in ga posreduje v sprejetje Vladi.

Kronologija po letih, iz katere je razvidno izvajanje ukrepa 4.1. iz Akcijskega načrta za volka:

2013/14 – predlog ZGS – odvzem 6 volkov; mnenje ZRSVN – populacija ni stabilna; predpis: se ne predlaga odstrel po pravilniku, ampak samo odstrel po odločbi;

2014/15 - predlog ZGS – odvzem 8 volkov; ZRSVN: pozitivno mnenje za odvzem 2 volkov; predpis: odvzem 5 volkov;

2015/16 - predlog ZGS – odvzem 8 volkov; ZRSVN – pozitivno mnenje za odvzem 2 volkov; predpis: odvzem 7 volkov;

2016/17 - predlog ZGS – odvzem 10 volkov; ZRSVN – pozitivno mnenje za odvzem 10 volkov; predpis: odvzem 10 volkov

Upravno sodišče je z začasno odredbo (7. 2. 2017) zadržalo izvrševanje odloka;

2017/18 - predlog ZGS – odvzem 10 volkov; ZRSVN – pozitivno mnenje za odvzem 10 volkov; predpis: odvzem 10 volkov;

Upravno sodišče je s sodbo (6. 9. 2018) odpravilo Prilogo 2, ki je predpisovala odstrel volka. Do izdaje sodbe so bili po odloku odstreljeni 4 volkovi.

2017/18 - predlog ZGS – odvzem 11 volkov; ZRSVN – pozitivno mnenje za odvzem 11 volkov; predpis: ne predvideva odvzema volka (odločitev je bila sprejeta na podlagi dveh predhodnih zadržanj odstrela zaradi odločitev Upravnega sodišča, ker je bilo podano pravno mnenje, da so za odstrel volka primerne le odločbe ARSO, ki omogočajo odstrel problematičnih osebkov ali tropa.

V letu 2019 sprejetem Zakonu o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave je opredeljen odvzem 11 volkov.

V postopku je tudi predlog za odvzem 7 volkov v načrtovalskem obdobju 2019/20.

V vseh predlogih predpisov so opredeljene tudi usmeritve za doseganje opredeljenega ukrepa iz akcijskega načrta, torej ohranjanja strukture tropov in prostorske razporeditve.

V spodnji preglednici so podatki o dejanski smrtnosti, torej celotnem odvzemu. Podatki so predstavljeni za posamezno koledarsko leto.

Leto	Odstrel po uredbi	Odstrel po odločbi	Nezakonit odstrel	Druška smrtnost (izgube)	ODVZEM skupaj
2013	1	0	1	2	4
2014	4	1	2	5	12
2015	4	0	1	2	7
2016	0	0	0	2	2
2017	6	0	0	2	8
2018	4	1	0	6	11

Poleg višine odvzema volka so vsi omenjeni predpisi določali tudi prostorsko razporeditev odvzema po lovsko upravljavskih območjih. Ta razporeditev pretežno sloni na prostorski razporeditvi tropov volkov in pomaga ohranjati njihovo prostorsko razporeditev.

Dodaten ukrep, ki je bil uveden v predpisih, je določanje zgornje dovoljene meje odvzema odraslih volkov. Ta ukrep pomaga preprečevati odstrel vodilnih volkov (oz. na drugi strani spodbuja odstrel mlajših volkov) ter s tem manjša možnosti za razpad tropov, kar posledično ohranja njihovo notranjo strukturo. Poleg tega ta ukrep zmanjša možnosti za disperzijo (odseljevanje) volkov in njihovo širjenje.

S prikazanim postopkom, v katerega so vključeni tako strokovnjaki kot ključni deležniki, se določata »višina in razporeditev kvote, ki v največji možni meri ohranjata strukturo tropov in prostorsko razporeditev volka«, kot je opredeljeno v Akcijskem načrtu.

Ukrep glede trajanja lovne dobe je predviden od vključno septembra do konca januarja. To obdobje je bilo upoštevano v predpisih, ki jih je izdala Vlada Republike Slovenije.

Ukrep »spodbujati odstrel na pašnikih in s tem z lovom poskušati vsaj delno vplivati na preprečevanje nastajanja škode na teh pašnikih.« V predpisu Vlade Republike Slovenije je med usmeritvami tudi naslednja usmeritev: »Pri ponavljajoči se škodi se odstrel volkov prednostno izvaja na pašnikih ali v njihovi neposredni bližini«.

Vlada Republike Slovenije zaradi navedenega meni, da se ukrepi, predvideni v Akcijskem načrtu, redno izvajajo.